

lønsordningen fra folk i beskæftigelse. Det er rigtigt.

Formanden:

Tak til hr. Jens Vibjerg. Så er det fru Jytte Andersen som ordfører.

Jytte Andersen (S):

Alle de forslag, vi behandler i dag, er faktisk meget sympatiske. De er rejst ud fra et ønske om at gøre en god efterlønsordning endnu bedre og sikre, at der ikke er regler, der hverken direkte eller indirekte virker aldersdiskriminerende.

Jeg repræsenterer det parti, Socialdemokratiet, som fra første færd helt tilbage i slutningen af 1970'erne stod på det daværende specialarbejderforbunds side, da forbundet på baggrund af en rystende arbejdsmiljørapport dokumenterede en voldsom nedslidning og udstødning af forbundets medlemmer.

Jeg og vi er faktisk ret stolte over partiets indsats og arbejde igennem 25 år for at fastholde efterlønsordningens grundprincipper, ofte i politisk stormvejr og med arbejdsgivernes ulidelige hakken på og ønske om afskaffelse, samtidig med at de igennem alle årene har svigtet, når det drejede sig om deres ansvar over for den ældre del af arbejdsstyrken. Nedslidning og udstødning hører fortsat til dagens orden.

Efterlønsordningen har betydet kolossalt meget for flere hundredtusinde lønmodtagere. Andre grupper end de nedslidte specialarbejdere og fabriksarbejdere kom til og tog ordningen til sig. Funktionærer, akademikere, landmænd og selvstændige har nydt godt af dette velfærdsgode, et velfærdsgode besluttet af SV-regeringen i 1977 og igangsat i 1979 – for mere end 25 år siden.

Beskæftigelseskravet er strammet, medlemsancienniteten forlænget, og i 1998 kom en større justering, som på den ene side havde til formål at bevare efterlønsordningen som et alment velfærdsgode, som en rettighed, hvis betingelserne er opfyldt, og på den anden side at justere ordningen, så den i højere grad gav et incitament til at blive på arbejdsmarkedet efter det fyldte 60. år. Vi indførte modregning for øvrige pensionsordninger og en præmiering ved udskydelse af tilbagetrækningen.

Det er ikke nogen hemmelighed, at justeringen blev indført under voldsomme protester. Det gav utryghed, vrede, skuffelse og kontant afregning fra vælgerne ved det efterfølgende folketingsvalg. Netop på den baggrund er det

tilfredsstillende for Socialdemokratiet i dag at konstatere, at hensigten med de nye regler faktisk er opfyldt. Anvendelsesgraden af efterlønsordningen er faldet med 5 procentpoint, tilbage-trækningsalderen er højere i dag, end den var dengang. Modregningsreglerne har virket.

Vi fremtidssikrede efterlønsordningen, men desværre er det politiske pres på en afskaffelse af efterlønnen ikke svækket. Økonomer og arbejdsgivere tegner stadig skrækscenarier for den økonomiske konsekvens af den demografiske udvikling i befolkningen.

Men det er ikke den store reformdebat, vi skal have her i dag. Det er faktisk to ret beskedne forslag, vi har stillet, som jeg vil kommentere sammen med de øvrige forslag fra SF og fra Dansk Folkeparti, og så vil jeg afslutningsvis komme lidt tilbage til det lange perspektiv.

SF's vidtgående forslag om ret til supplende dagpenge uden tidsbegrænsning kan vi ikke støtte. Det skaber givetvis en bedre mulighed for nedsættelse af arbejdstiden for de ældre og dermed måske et længere arbejdsliv. Ikke desto mindre har vi svært ved at se det fornuftige i, at dagpengesystemet skal løse et aftaleproblem. Løn, ansættelsesvilkår, herunder arbejdstid, er som bekendt aftalestof, og lad det blive ved det.

SF's forslag om en forhøjelse af efterlønsatsen til dagpengesats til alle, der venter med at gå på efterløn, til de er fyldt 63 år, kan vi heller ikke støtte. For os er der en nøje sammenhæng mellem dagpengeniveau og rådighedsforpligtelsen.

Kl. 11.10

I Socialdemokratiet respekterer vi aftaler og forlig. Det politiske system ville bryde sammen, hvis der ikke her på Christiansborg kunne indgås aftaler, der holder.

Vi ved godt, at det forslag, vi har stillet her i dag, kun kan vedtages, såfremt aftalepartnere fra 1998-forliget kan nå til enighed. To konkrete forslag er det, Socialdemokratiet er optaget af. To konkrete forslag, der handler om retfærdighed og ligestilling imellem indkomstgrupper og aldersgrupper. Det at kunne tjene op til 30.000 kr. uden modregning vil betyde, at den lavtlønnede efterlønsmodtager kan få lidt mere ud af en arbejdstime, præcis som arbejdsministeren netop også har sagt.

Incitamentet til arbejde vil styrkes, og det er godt for ham eller hende, og det er også godt for samfundet. Det at fjerne aldersdiskriminering med en kortere dagpengeperiode for de 60-årige burde vi uden videre kunne blive enige om. Det